

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΜΗΝΟΣ

Ψῆφον εἰς τὰς Ἑλληνίδας. — Μία βασανισμένη φυλή.
— Ἡ μονομαχία. — Γέο. — Τὸ Ἀριστεῖον. —
Πρωτότυπος ἀπεργία. — Λογίων ἀλληλοφάγωμα.

ΚΟΥΣΘΗ ἐν Ἑλλάδι ἡ πρώτη φωνή, — φωνή δειλὴ ἀλλ' ἔχουσα τὸ κῦρος τῆς ἐπιστήμης — ὑπὲρ χορηγίας τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου καὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας. Ὁ γηραιὸς δικηγόρος κ. Σωμερίτης ὁμίλησεν εἰς τὸν «Παρνασσὸν» περὶ τῆς νομικῆς ἱκανότητος τῆς γυναικὸς ἢ μᾶλλον ἀνικανότητος, ἀφοῦ ὁ νόμος δὲν τὴν θεωρεῖ ἱκανὴν οὔτε ὡς μάρτυς κατὰ τὴν σύναψιν τῶν συμβολαίων νὰ παρίσταται. Καὶ εἶπεν: ἀφοῦ ἔχουν ψῆφον οἱ ἀγράμματοι, οἱ ἀλκοολικοί, οἱ ἡμιπαράφρονες, διατὶ νὰ στεροῦνται τοῦ δικαιώματος νὰ ἔχουν γνώμην περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Κράτους καὶ αἱ γυναῖκες; Ἐπειτα, ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκλογέων διπλασιασθῇ διὰ τῶν γυναικῶν, αἱ ἐκλογαὶ θὰ ἀποβοῦν περισσότερον ἀνηπερέαστοι, ὅπως τὸ ἀπέδειξεν ἡ εὐρεῖα ἐκλογικὴ περιφέρειαι.

Ἡ Ἀρμενία ἐλεύθερον Κράτος! Ἀναπνέει κάθε πολιτισμένος ἄνθρωπος εἰς τὸ μέγα αὐτὸ γεγονός.

Ἡ Ἀρμενικὴ φυλὴ ἐκολύμβησεν εἰς τὸ αἷμα. Ἐμαρτύρησεν ὑπὸ τὸν πέλεκυν καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ βαρβάρου. Αἱ σφαγαὶ τῶν Ἀρμενίων κατὰ χιλιάδας, θὰ παραμείνουν στίγμα ἀνεξάλειπτον εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας. Ὑφίστατο ἡ δυστυχησμένη αὕτη φυλὴ διὰ νὰ σφάζεται ἀθορύβως. Ὁ πόλεμος τοῦ 1914—1918 μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας δικαιολογίας θὰ εὕρῃ εἰς τὴν πολιτικὴν ἀποκατάστασιν τοῦ αἰμοσιάζοντος Ἀρμενικοῦ λαοῦ.

Ἐν ἔθιμον βάρβαρον, αἰμοχαρές, τὸ ὅποιον ἀπὸ τοῦ Μεσαίωνα ἐτυράνησε τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν χωρὶς νὰ κλονίσῃ τὴν αὐθαίρετον ἰσχύν του καμμία λογικὴ, αἴφνης δι' ἐνὸς νομοσχεδίου διαλύεται εἰς τὰ ἔξ ὧν συντέθη. Ἡ μονομαχία. Μία ἀδικία προφανής, μία ἐκβία-

σις ψυχολογική. Τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἐπρεπε κάθε ἄνθρωπος νὰ ἤξευρε σκοποβολὴν ἢ σπαθασκίαν διὰ νὰ μὴ εἶνε ἔρμαιον τοῦ αὐθαδεστέρου. Διότι θὰ ἐκηρύσσεται ἄτιμος ἐὰν ἀπέφευγε νὰ ἀντικρούσῃ τὸν φίλοπλον ἐχθρόν του ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς... τιμῆς. Δηλαδή ἡ μονομαχία μετετρέπετο εἰς αὐτοκτονίαν. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐξέλιπον οἱ μεσαιωνικοὶ μανδύαι, τὰ δαλητηριασμένα ἐγχειρίδια, οἱ πτεροφόροι πέτασσοι, αἱ σιδηραὶ πανοπλῖαι, πρὸς τί νὰ ζῇ ἀκόμη ἡ μονομαχία; Αἱ βαρύνονται ποιναὶ ἅς ὁ νόμος ἐπισείει ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μονομάχων, μαρτύρων, ἱατρῶν καὶ παντὸς ὁποσδήποτε ἀναμιγνυομένου εἰς τὴν δι' ὅπλων λύσιν τῆς διαφορᾶς—δι' ἦν τὰ δικαστήρια ἐθεωροῦντο ἀνίσχυρα ν' ἀποκαταστήσουν τὴν διχθεῖσαν τιμὴν—καταργοῦν τὸ ἔθιμον, τὸ ὅποιον ἄλλως τε εἶχεν ἐκφυλισθῇ. Διότι συνήθως παρ' ἡμῖν οἱ ἀντίπαλοι ἐπυροβολοῦσαν εἰς τὸν ἄερα, ἐὰν δὲν ἀπέφευγον τὴν συνάντησιν διὰ τῆς μεθόδου τῶν πρωτοκόλλων, δι' ὧν ἀμφοτέρα τὰ μέρη ἱκανοποιοῦντο. Ἀλλὰ μήπως ἡ συμφιλώσις δὲν κατέληγε, μετὰ τὴν τυλικὴν συνάντησιν τῶν μονομάχων, εἰς τὴν κλασικὴν μακαρονάδα; Καὶ δὲν εἶνε προτιμωτέρα, χάρις εἰς τὸν ψηφισθέντα νόμον, ἀντὶ τῆς τραγωδίας τοῦ νεκροταφείου ἢ τῆς κωμωδίας τοῦ ξενοδοχείου, ἡ φυλακὴ;

Αἱ μεγάλοι ἐγχρωμοὶ διαφημίσεις τῶν ἐντόκων γραμματίων τοῦ Κράτους, εἶνε καὶ ὡς ἐμπνευσις καὶ ὡς ἐκτέλεσις πολὺ καλλιτεχνικοί, οὐχὶ ἀπλῶς ρεκλάμαι, ἀλλὰ πίνακες ζωγραφικοί. Ὅμιλοῦν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ἐξάπτουν τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα. Ἡ Ἑταιρεία Γέο ἀνεδείχθη ἐφάμιλλος τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἑταιρειῶν Εἰκονογραφημένων διαφημίσεων καὶ χάρις εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς ἀντιλήψεις τῆς θὰ ἐγκλιματισθῇ καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ ἐγχρωμος, ἡ κομψή, ἡ καλαίσθητος καὶ ἐκφραστικὴ διαφήμησις, ἀπὸ τὴν ὅποιαν θὰ κερδίσουν ὄχι μόνον οἱ ἐπιχειρηματίαι, ἀλλὰ καὶ ἡ τέχνη καὶ ἡ δημοσία αἰσθητικὴ. Πρὸς τοῦτο θὰ συμβάλῃ παραλλήλως καὶ ἡ ἄλλη ἑταιρεία διαφημίσεων ἡ «Ἀνατόλη» με τοὺς ἰδικούς της καλλιτέχνας, ἀξίους ἐλιχοινοῦς ἐκτιμήσεως.

Φεῦ! Ἡ ψυχρολουσία, Ἰανουαρίῳ μηνί,

ἐπῆλθεν ἀνέλπιστος, ραγδαία. Τὸ Ἀριστεῖον τῆς λογοτεχνίας εἰς οὐδένα ἀπενεμήθη ἐφέτος καίτοι 4 μνηστῆρες τὸ διεξεδίχσαν, καὶ παρασκευαστικῶς καὶ φανερά. Διὰ τὸ ἀδίκημα, τὰ θορυβώδη κύματα τοῦ κ. Στρατήγη ἐξέσπασαν εἰς ἀφροὺς θυμοῦ, ἡ Κοντέσσα Βαλέραϊνα ἀπέθανε δευτέραν ἐτι φοράν διὰ χειρὸς ἥδη τοῦ ἰδίου συγγραφέως κ. Ξενοπούλου καὶ οἱ Ἀσφόδελοι τοῦ κ. Μαλακάση ἐξηράνθησαν ὥσει χόρτος τοῦ ἀγροῦ. Καὶ ἤρχισεν ἡ μῆνις τοῦ κ. Ξενοπούλου, ὅστις ἐξαφούλησεν ἀρειμανίως κατὰ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ προέβη μετὰ παιδαριώδους πείσματος εἰς τὸ ἀπονενοημένον διὰ βῆμα τῆς ἀπεργίας. Καὶ τοι διεκλήρυνε πρὸς μὴνὼν ὅτι δὲν ἐπεξίτηι τὸ μετάλλιον, ὅτι οὔτε ἄλλως τε θὰ τοῦ τὸ ἐδίδον ποτὲ, τὸ δὲ βιβλίον του ἐξέδωκε ὅχι διὰ τὸ Ἀριστεῖον, ἐν τούτοις τοσοῦτον ἐχολώθη, ὥστε νὰ δηλώσῃ ὅτι αὐτοκτονεῖ ὥς λόγιος. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀν' ἡξίσε τὸν κόπον νὰ κάμῃ τόσον θόρυβον ἀφοῦ ἄλλως τε ἄλλοι ἐπίσης καλοὶ συγγραφεῖς, ὥς αὐτός, δὲν ἐπῆραν τὸ λιλὶ τοῦ Ἀριστείου, πάντως ἕνας συγγραφεὺς τῆς ἀξίας καὶ τῆς γονιμότητος τοῦ κ. Ξενοπούλου δὲν πρέπει νὰ ἀποθαρρύνεται καὶ νὰ θυσιάσῃ τὸ τάλαντόν του χάριν μικροφιλοτιμίας. Τὸ πραγματικὸν Ἀριστεῖον δὲν εἶνε τὸ ἀπονεμόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Δροσίνῃ ἢ τοῦ κ. Ἀννίνου, ἀλλὰ θὰ τὸ ἀπονεύμῃ εἰς τοὺς ἀξιόους αὐτοῦ μὲ ἀσφαλῆ χεῖρα καὶ φωτει-

νὴν συνείδησιν ἡ Ἱστορία τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ λείψουν αἱ μελοδραματικαὶ εὐγνωμοσύναι τοῦ κ. Στρατήγη, τὰ ἀκατάσχετα παράπονα τοῦ κ. Ξενοπούλου καὶ αὐταὶ αἱ εὐθυμολογικαὶ συνεντεύξεις τῶν «Ἀθηνῶν». Ὁ κ. Ξενοπούλος ὑπῆρξεν ἀφορμὴ νὰ διασυνθῇ ἡ σοβαρότης καὶ ἀξιοπρέπεια τῶν ἐν γράμμασι συναδέλφων του, οἱ ὁποῖοι ἔδειξαν καὶ πάλιν διαθέσεις ἀλληλοφωγώματος. Ἄν τὸ προέβλεπεν αὐτὸ ἡ Ἐπιτροπὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐβράβευεν, ἔστω καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον, τὸν φίλον μου κ. Ξενοπούλον δι' ὃν μ' ὅλα αὐτὰ κοινὴ ἐπικρατεῖ πεποίθησις ὅτι θὰ γράψῃ καὶ πάλιν. Ἰσως τὴν στιγμήν νὰ ἔχῃ ἤδη γράψῃ ὅχι τὸ περὶ παρασκευῶν τοῦ Ἀριστείου ἀποκαλυπτικόν, ὡς προαγγέλλει βιβλίον του, ἀλλὰ τὸ εἰκοστὸν μυθιστόρημά του ἢ τὸ πεντηκοστὸν διήγημά του.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, πρὸς ἀποφυγὴν ἐν τῷ μέλλοντι παρομοίων προστριβῶν, ἐρίδων καὶ μικρολογιῶν, ἃς μεταρρυθμισθῇ ὁ περίφημος αὐτὸς νόμος τοῦ Ἀριστείου. Ἄς δοθῇ ἀθρόως εἰς δέκα, εἴκοσι ἀνεγνωρισμένους παλαιότερους λογίους καὶ ἐφεξῆς ἃς ἀπονέμῃται ἐκλεκτικῶς, ἀδιαφόρως τῆς ἀρχαιότητος τοῦ γράφοντος, εἰς τὸ καλλίτερον ἐκδιδόμενον ἐντὸς διετίας λογοτεχνικὸν βιβλίον.

ΔΑΦΝΙΣ

ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Θέατρον Κοτοπούλη

ΕΟΝ ἔργον τοῦ Νικοντέμι, ἡ «Δασκαλίτσα» (La maestra), ἐφάμιλλον τοῦ «Κουρελιοῦ» καὶ τῆς Σκιᾶς ἐπαίχθη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας. Εἶνε μία πολὺ συγκινητικὴ κομμεντί, διανθιζομένη ἀπὸ σπινθηρισμοὺς πνευματώδεις. Ἡ «Δασκαλίτσα» εἶνε ὁ ὕμνος τῆς μητρικῆς στοργῆς. Ἡ δ. Κο-

τοπούλη τὴν στιγμήν ποῦ τῆς ἀναγγέλλεται ὅτι εὗρέθη τὸ παιδί της καθὼς καὶ ὅταν τὸ ἀναζητεῖ μετὰ τῶν μαθητριῶν της ἥτο ὑπέρροχος. Συνεκίνησε μὲ τὸ γεμάτο αἶσθημα καὶ εὐκρίνειαν παιξιμόν της. Παρουσίασε τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἠτύχησεν εἰς τὸν ἔρωτα, περνᾷ τὴν ζωὴν της χωρὶς ἰδανικὸν καὶ εἶνε ἐστραυμένη τοῦ φίλτρου της. Δύσκολος εἰς ψυχολογίαν ὁ ρόλος καὶ πολὺ λεπτός. Ἡ δις Κοτοπούλη ἠρίθμηνεν μίαν ἐτι ἀπὸ τὰς ὡραιότερας ἐπιτυχίας της. Ὁ κ. Μυράτ πολὺ καλὸς ὡς Δήμαρχος.

Παλαιὸν ἔργον, τὸ «Διαζύγιον τῆς Ζουλιέτας» τοῦ Φεγίε ἐπαίχθη διὰ πρώτην φοράν. Δραῖνα τετράπρακτον μυθιστορηματικὸν εἶδος. Αἱ δύο πρῶται πράξεις δραματικαί, οἱ δύο τελευταῖαι μεθυγραφικαί. Ἐν ἀνδρόγυνον πρόκειται νὰ χωρίσῃ, ἔνεκα τῆς ἀπιστίας τῆς συζύγου ἀλλὰ δὲν χωρίζουν, ἔνεκα τῆς ζηλοτυπίας τοῦ συζύγου.

Θίασος Ὠδείου

Ἡ ἐκλογὴ τῆς μεγαλειώδους «Ὀρεστείας» διὰ νὰ ἐμφανισθῇ ὁ ἀρτισύστατος θίασος τοῦ Θεάτρου τοῦ Ὠδείου δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτυχῆς ἢ μᾶλλον, συμφέρουσα. Ναὶ μὲν ἡ ἑναρξίς δι' ἔργον Ἑλληνικοῦ καὶ δὴ κλασσικοῦ ἀπετέλει μίαν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν, ἀλλ' ἀπῆτει ἡ ἐκτέλεσις δυνάτους ἠθοποιῶν διὰ νὰ μὴ ὑστερήσῃ εἰς ἐρμηνείαν ἔργου τόσον μεγαλοπνεύστου. Καὶ οἱ ὅμοι χθεσινῶν μαθητριῶν ἦσαν ἀδύνατοι διὰ τόσῳ δυσβάστακτον φορτίον.

Ἡ δις Κοτσάλη παρὰ τὴν ἐπιτήδευσιν τῆς φωνῆς, εἶχε ἐπιτυχεῖς τινὰς κινήσεις, ἀλλ' ἐν συνόλῳ ἐφάνη μονότονος. Ἡ δις Κωνσταντίνου εἰς τὸν θρηγνῶδη ρόλον τῆς Ἠλέκτρας κατέβαλε προσπαθείας, ἡ δις Μπενῆ Ψάλτη εἶχε ὡραίαν ἐμφάνισιν ὡς Ἀθηνᾶ, ἀπήγγειλε δὲ μὲ